

Elżbieta Paradowska

ŁÓDŹ W PRACACH MAGISTERSKICH STUDENTÓW
KIERUNKU GEOGRAFICZNEGO SPECJALIZACJI
GEOGRAFIA TURYZMU NA UNIWERSYTECIE ŁÓDZKIM

LA VILLE DE ŁÓDŹ DANS LES THÈSES DE MAÎTRISE
DES ÉTUDIANTS DE GÉOGRAPHIE SE SPÉCIALISANT DANS
LA GÉOGRAPHIE DU TOURISME À L'UNIVERSITÉ DE ŁÓDŹ

LODZ IN THE M.A.S WRITTEN BY STUDENTS
OF THE GEOGRAPHY OF TOURISM AT THE DEPARTMENT
OF GEOGRAPHY, UNIVERSITY OF LODZ

W 1998 r. mija 14 lat od obrony pierwszej pracy magisterskiej napisanej na seminarium magisterskim specjalizacji „geografia turystyki” Uniwersytetu Łódzkiego. W tym roku została obroniona ostatnia praca magisterska na tej specjalizacji, która z dniem 30 września zakończyła swoją działalność. W ciągu 16 lat funkcjonowania specjalizacji z geografii turystyki przedstawiono do recenzji i obroniono 176 prac magisterskich. Ich tematyka była bardzo szeroka i różnorodna, bowiem obejmowała ocenę walorów fizycznogeograficznych i antropogeograficznych na potrzeby turystyki, badania atrakcyjności regionów, miejscowości i obiektów turystycznych, analizę funkcji turystycznej, zagospodarowania, ruchu turystycznego, osadnictwa turystycznego, a także zagospodarowania wolnego czasu oraz wypoczynku różnych grup społeczno-demograficznych i zawodowych (tematykę prac szczegółowo opisał S. Liszewski w niniejszym zeszycie, s. 117–127). Studenci wybierali do badań zwykle tereny miejsca swojego zamieszkania, obszary, na których spędzali wakacje w dzieciństwie, a także miejscowości lub regiony poznane podczas studiów w trakcie ćwiczeń terenowych czy podróży wakacyjnych. Penetracji badawczej łódzkich studentów specjalizacji z geografii turystyki podlegały niemal wszystkie regiony Polski. Łódź, mimo łatwego dla studentów Uniwersytetu Łódzkiego dostępu jako terenu badań, nie była z początku obiektem zainteresowań adeptów geografii turystyki. Przez pierwsze osiem lat, statystycznie ujmując, zaledwie jeden student w ciągu roku podejmował badania w zakresie szeroko rozumianej turystyki na obszarze Łodzi. Dopiero w latach 1994–1997 nastąpił wzrost zainteresowania miastem, w którym studiują, w wyniku czego w tym okresie powstało aż 23 z 31 wszystkich prac magisterskich dotyczących turystyki i wypoczynku na terenie Łodzi.

Zainteresowanie to pojawiło się wraz z wyraźnie postępującym kreowaniem Łodzi jako miasta identyfikowanego z funkcją turystyczną, z nastawieniem na specjalną grupę turystów, tzw. turystykę sentymentalną. Łódź bowiem, jako miasto trzech narodowości (polskiej, żydowskiej i niemieckiej) w XIX i na początku XX w., zachowała wiele ciekawych obiektów z tego okresu, które coraz częściej przyciągają tu potomków byłych właścicieli fabryk lub mieszkańców tego miasta. Znajdują się tu bardzo interesujące przykłady reprezentujące zarówno budownictwo industrialne, związane z dominującym w przeszłości przemysłem włókienniczym (zespoły fabryczno-rezydencjonalne I. Poznańskiego, K. Scheiblera itd.), jak i dobrze zachowane nekropolie z tego okresu, w tym największy w Europie cmentarz żydowski, oraz świetnie zachowana architektura eklektyczna ulicy Piotrkowskiej z unikatowymi przykładami architektury secesyjnej.

W ostatnich latach pojawiły się też ogromne możliwości Łodzi w zakresie obsługi uczestników licznych konferencji naukowych i branżowych oraz organizowanych coraz częściej różnego rodzaju targów.

Nowy obraz Łodzi z punktu widzenia turystyki, który wyłonił się dopiero w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych, zainspirował i zachęcił studentów specjalizacji „geografia turystyki” do podejmowania badań na terenie miasta.

Najwięcej prac magisterskich (14) poświęcono **analizie funkcji turystycznej** lub **kulturalno-wypoczynkowej** oraz **wartości turystyczno-kulturalnej** różnych obiektów Łodzi. W grupie tej znalazły się trzy popularne parki rekreacyjne: Park Kultury i Wypoczynku (K r ó ł a k 1985), park im. A. Mickiewicza (G n a t o w s k i 1996) oraz Las Łagiewnicki (B u r z y k 1993). W pracach tych omówiono walory środowiska badanego obiektu, jego zagospodarowanie, a także dostępność komunikacyjną. W dalszej części poddano charakterystyce społeczno-demograficznej oraz terytorialnej wypoczywających na obszarach badanych parków oraz przedstawiono formy wypoczynku i dynamikę ruchu wypoczynkowego. Dokonano również oceny znaczenia parków w aspekcie potrzeb wypoczynkowych mieszkańców miasta, a także ochrony środowiska.

W grupie prac dotyczących funkcji turystycznej znalazły się także dwa opracowania poświęcone hotelom łódzkim: *Funkcja turystyczna łódzkiego oddziału PBP „Orbis” Sp. z o.o. i hotelu Grand Orbis s.a. w Łodzi* (D e l ą g 1996) oraz *Funkcja turystyczna hoteli łódzkich na przykładzie hoteli PT „Łódź”* (B i e n i e k 1994). Są to obszerne monografie dwóch największych w Łodzi przedsiębiorstw turystycznych, z rozbudowaną częścią poświęconą ich działalności w zakresie hotelarstwa. Znalazły się tu szczegółowe charakterystyki techniczno-ekonomiczne hoteli oraz informacje nt. ich wykorzystania. Przeanalizowano również przemiany w funkcjonowaniu hoteli pod wpływem wprowadzonej w Polsce gospodarki rynkowej, przedstawione na tle wyników badania ruchu turystycznego. W końcowej części pracy zaprezentowano perspektywy dalszego rozwoju hoteli łódzkich znajdujących się w gestii badanych przedsiębiorstw.

Tematem kolejnych prac magisterskich była funkcja kulturalno-wypoczynkowa. Pierwsza tego rodzaju praca dotyczyła łódzkich kin (N u r c z y ń s k i 1993), w której określenie tej funkcji poprzedzono krótkim omówieniem historii kina, lokalizacji kin w mieście, form ich funkcjonowania, a także oceną ich atrakcyjności kulturalno-wypoczynkowej. Szczegółowej analizie poddano użytkowników kina – widzów, badając ich strukturę demograficzno-społeczną, miejsce zamieszkania, motywy korzystania z tego rodzaju usług kulturalnych i motywy wyboru kina. W konsekwencji przeprowadzonych badań podjęto ocenę wyposażenia Łodzi w ten typ placówek kulturalnych oraz poziomu ich usług.

Podobne badania przeprowadzono w łódzkich pałacach pofabrykanckich (M a t y s i a k 1996), przedstawiając najpierw historię ich powstania, architekturę zespołów pałacowych, a następnie organizowane w nich imprezy kulturalne i ekspozycje. W dalszej części pracy poddano analizie korzystających z usług kulturalnych świadczonych przez placówki muzealne zlokalizowane w omawianych pałacach. Badano strukturę demograficzno-społeczną, miejsce zamieszkania, częstotliwość korzystania z poszczególnych obiektów, sezonowość, a także motywy odwiedzania tego rodzaju obiektów. W efekcie dokonano oceny poziomu i zakresu pełnionych przez badane pałace funkcji turystyczno-kulturalnych.

Określeniu funkcji turystyczno-kulturalnej łódzkich muzeów (S t e p c z u k 1997) poświęcono inną pracę, w której, po dokonaniu charakterystyki muzeów w Łodzi, poddano analizie ruch turystyczny – jego formy i wielkość, sezonowość, ruch w ciągu tygodnia oraz strukturę społeczno-demograficzną odwiedzających muzea i ich pochodzenie terytorialne, aby w efekcie określić zasięg ich oddziaływania oraz funkcję turystyczno-kulturalną tych placówek.

Kolejne prace magisterskie dotyczyły oceny wartości turystycznej wybranych do badań obiektów Łodzi. Jedna dotyczyła zespołu fabryczno-rezydencjonalnego Karola Scheiblera „Księży Młyn” (S z a r k o 1997), a druga jurydyki Izraela Poznańskiego (T o m c z y k 1997). W pracach tych, po uprzedniej charakterystyce obiektu z uwzględnieniem położenia, historii, architektury oraz dostępności komunikacyjnej, szczegółowej analizie poddano społeczno-demograficzne cechy oraz pochodzenie terytorialne osób odwiedzających obiekt. Omówiono ruch turystyczny na terenie obiektu, a także przeprowadzono badania percepcyjne wśród ankietowanych turystów oraz wśród mieszkańców Łodzi. Przedstawiono także opinie ekspertów na temat użyteczności krajoznawczej i kulturalnej badanych obiektów oraz, na końcu pracy, propozycje wykorzystania ich na potrzeby turystyki.

Dokonując w innej pracy oceny wartości turystycznej ulicy Piotrkowskiej (C i c h o ń s k a 1995) skupiono uwagę najpierw na jej walorach architektonicznych oraz na określeniu miejsca tej ulicy we współczesnej organizacji społecznej i funkcjonalnej miasta. Przeprowadzono również badania percepcji Łodzi przez reprezentantów różnych grup społeczno-zawodowych jej mieszkańców

– studentów geografii turystyki, nauczycieli wybranych szkół, a także uczestników wybranych edycji łódzkich targów, czyli osób wizytujących Łódź. Na podstawie waloryzacji badanego obszaru oraz analizy uzyskanych opinii określono wyniki kształtujące wartość turystyczną ulicy Piotrkowskiej.

W ramach omawianego seminarium powstała jeszcze jedna praca magisterska podejmująca ocenę wartości turystycznej, w której przedmiotem badań była Łódź, a oceny tej wartości dokonali jej mieszkańcy (W i t k o w s k a 1995). Podobnie jak w poprzednich dwóch pracach, wykorzystano również metodę badań percepcyjnych, dzięki której sporządzono waloryzację przestrzeni turystycznej Łodzi i wskazano atrakcyjne i nieatrakcyjne miejsca na terenie miasta w opinii jego mieszkańców. W opracowaniu tym dokonano także oceny znajomości miasta przez jego mieszkańców, a także przyjrzano się promocji turystycznej Łodzi, z uwzględnieniem promocji wewnętrznej i zewnętrznej – ogólnopolskiej i zagranicznej.

Inny charakter miała praca, w której ocenę wartości Łodzi przedstawiono na podstawie analizy przewodników turystycznych (Ż e b r o w s k a 1996). Do badań wykorzystano tu przewodniki polskie po Łodzi (9 publikacji), przewodniki polskie po Polsce (5) oraz przewodniki zagraniczne po Polsce (5) – obcego autorstwa i wydawnictwa. Oceny obrazu turystycznego miasta dokonano na podstawie charakterystyki liczby prezentowanych w przewodnikach obiektów oraz treści. Uzyskane wyniki posłużyły do wyznaczenia klas popularności obiektów i wskazaniu w przestrzeni miasta stref kreujących jego obraz turystyczny. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono brak możliwości jednoznacznego określenia wartości turystycznej Łodzi w świetle opublikowanych dotąd przewodników, wobec czego autorka przedstawiła własny projekt przewodnika po Łodzi.

W jednej z prac magisterskich zaprezentowano ocenę łódzkiego ośrodka jako miejsca organizacji kongresów, konferencji i seminariów naukowych (B ł a s z c z y k 1997). Po dokonaniu przeglądu placówek organizujących konferencje naukowe w Łodzi, przedstawiono imprezy, które odbyły się w latach 1995–1996, określając ich rodzaj, czas trwania, liczbę uczestników i udział gości spoza miasta. Na tej podstawie określono zasięg przestrzenny oddziaływania Łodzi jako ośrodka konferencyjnego oraz sezonowość i częstotliwość odbywających się tego typu imprez. Dokonano inwentaryzacji ośrodków konferencyjnych oraz bazy noclegowej i gastronomicznej wykorzystywanej do ich obsługi. W efekcie przeprowadzonych badań przedstawiono korzyści płynące dla Łodzi z tytułu organizowania na jej terenie konferencji naukowych i ukazano perspektywy dalszego rozwoju tej funkcji w mieście.

14 przedstawionych prac magisterskich dotyczyło, najogólniej mówiąc, elementów krajoznawczych Łodzi i funkcji turystycznych obiektów. Kolejną grupę stanowią **organizatorzy turystyki i wypoczynku mieszkańców** miasta.

Trzy prace z tej grupy poświęcone były wybranej działalności biur turystycznych w Łodzi.

Pierwszym przykładem może być praca pt. *Funkcja poznawcza wycieczek szkolnych organizowanych przez biuro turystyczne „Panorama”* (D e n y s - S k u p i e Ń s k a 1997). Zajmując się w niej tylko jedną z form działalności biura, autorka przeprowadziła uprzednio ogólną charakterystykę biura, koncentrując się na strukturze jego działalności oraz zasięgu przestrzennym. Omówiła ofertę wycieczek szkolnych krajowych i zagranicznych w sezonie 1996 r. i jej wykorzystanie, a także przedstawiła istotę, genezę i klasyfikację tych wycieczek oraz rolę krajoznawstwa w kształceniu postaw dzieci i młodzieży. Na zakończenie określiła stopień zaspokojenia potrzeb turysty przez badane biuro oraz dokonała oceny jego obsługi.

Kolejnym przykładem analizy działalności biura turystycznego jest praca pt. *Weryfikacja zagraniczna oferty turystycznej PT „Grand Tour” w sezonie letnim 1994 r. przez mieszkańców Łodzi* (R o g a l s k i 1995). Po przedstawieniu rodzaju i zakresu działalności „Grand Touru”, a także wielkości nakładów, wachlarza oferowanych świadczeń itd., dokonano charakterystyki respondentów, motywów wyboru tego konkretnego biura i częstotliwości „wyjazdów z nim” oraz określono i oceniono poziom oferowanych usług, pracę pilotów oraz ogólny poziom organizowanych przez „Grand Tour” imprez zagranicznych. W pracy tej podstawą oceny pracy biura był odbiór jego działalności przez klientów, co uzyskano dzięki zastosowaniu metody percepcyjnej.

Działalność biura turystycznego jako organizatora turystyki i wypoczynku mieszkańców Łodzi przedstawiono w pracy dotyczącej PT „Łódź” Centrum Usług Turystycznych (K o ł o d z i e j c z y k 1997). W pracy magisterskiej na ten temat, będącej monografią biura, autor szeroko omówił jego strukturę organizacyjną i zakres działalności, a także dokonał szczegółowej charakterystyki korzystających z usług PT „Łódź”, przedstawiając w konsekwencji ocenę możliwości dalszego rozwoju i działalności jednego z większych i ważniejszych biur w mieście.

Przedmiotem zainteresowań jednej ze studentek były także wyjazdy zagraniczne łodzian (S a l t a r s k a 1991). Po omówieniu specyfiki miasta i dokonaniu charakterystyki jego mieszkańców autorka przedstawiła 10 wybranych do badań biur podróży w Łodzi. Prezentując ich działalność zagraniczną skupiła się na wielkości ruchu wyjazdowego, kierunkach, sezonowości i formach wyjazdów zagranicznych realizowanych za pośrednictwem poszczególnych biur turystycznych Łodzi. Omówiła także środki transportu oraz bazę noclegową i żywieniową wykorzystywaną przez biura podróży. W dalszej części autorka dokonała analizy społeczno-demograficznej i zawodowej osób korzystających z tego rodzaju usług. Na podstawie przeprowadzonych badań określono ekonomiczne i socjologiczne aspekty turystycznych wyjazdów zagranicznych łodzian, motywy ich wyjazdów, a także czynniki decydujące o wyborze usług danego biura. Uchwy-

cone zostały także zmiany i tendencje w zagranicznej turystyce wyjazdowej mieszkańców Łodzi w okresie poprzedzającym zmiany społeczno-ekonomiczne w Polsce.

Dwie z obronionych prac magisterskich w ciągu czasu funkcjonowania w UŁ specjalizacji z geografii turystyki poświęcone były turystyce kwalifikowanej mieszkańców Łodzi.

Jedna praca z tej dziedziny poświęcona była wędkarstwu (L e w a n d o w s k i 1993). Autor poddał analizie tych mieszkańców Łodzi i innych miast aglomeracji łódzkiej, którzy jako formę wypoczynku preferują wędkarstwo. Po dokonaniu charakterystyki terenów wędkarskich w Polsce oraz omówieniu działalności Polskiego Związku Wędkarskiego w okręgu łódzkim, przedstawiono wyniki badań empirycznych nad wędkarstwem jako formą spędzania wolnego czasu przez mieszkańców aglomeracji łódzkiej, w tym sezonowości, częstotliwości wyjazdów, preferencji wyboru miejsca wyjazdu w okresie wakacyjnym i weekendowym. Na podstawie uzyskanych wyników dokonano oceny atrakcyjności Polski, jako terenu uprawiania turystyki wędkarskiej w opinii osób preferujących ten sport.

W drugiej z prac magisterskich dotyczących turystyki kwalifikowanej przedmiotem badań były ośrodki jeździeckie jako tereny turystyczne i rekreacyjne dla mieszkańców Łodzi i okolic (C z a p l i Ń s k i 1996). Na wstępie omówiono atrakcyjność turystyczno-wypoczynkową trzech wybranych ośrodków jeździeckich, dokonując ich charakterystyki fizycznogeograficznej oraz przedstawiając ich lokalizację, historię i cechy zabudowy. Zbadano wielkość ruchu wypoczynkowego, częstotliwość oraz sezonowość korzystania z ośrodków jeździeckich, a także motywy wyboru tej formy i miejsca wypoczynku. Dokonano też charakterystyki społeczno-demograficznej wybierających ten sposób spędzania czasu wolnego oraz przeanalizowano ich miejsca zamieszkania, aby w konsekwencji tych badań określić tzw. pola rynkowe, czyli tereny Łodzi wyróżniające się największym zainteresowaniem tego typu wypoczynkiem.

Kolejna grupa tematów podejmowanych w pracach magisterskich przez studentów geografii turystyki UŁ dotyczy **wykorzystania terenów rekreacyjnych w Łodzi przez jej mieszkańców**. Reprezentują ją prace *Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji jako tereny wypoczynku letniego mieszkańców Łodzi na przykładzie Stawów Stefańskiego i Stawów Jana* (N i e d Ź w i e c k a 1994) oraz *Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji „Malinka” jako obszar wypoczynku dla mieszkańców Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej* (L e s s m a n 1994). Po dokonaniu fizycznogeograficznej charakterystyki badanych terenów przedstawiono w nich szczegółowo walory rekreacyjne, zagospodarowanie, dostępność komunikacyjną oraz ruch wypoczynkowy, z uwzględnieniem jego cech demograficzno-społecznych i zasięgu przestrzennego w celu określenia atrakcyjności wypoczynkowej badanych obiektów rekreacyjnych dla łodzian.

Dużą grupę prac magisterskich (9) adepci geografii turystyki UŁ poświęcili **wypoczynkowi różnych grup demograficzno-społecznych i zawodowych mieszkańców Łodzi.**

W czterech pracach przebadano wybrane grupy społeczno-zawodowe: pracowników ZPDz. „Olimpia” (S z c z e g i e l s k a 1989), pracowników ŁZPB im. Obrońców Pokoju „Uniontex” (G w a d e r a 1996), rzemieślników łódzkich (K e g l e r 1990) i uczniów XXV LO (W a l b o r s k a 1995). Po krótkim omówieniu działalności wybranych do badań zakładów i instytucji oraz charakterystyce demograficzno-społecznej ich pracowników, szczegółowej analizie demograficznej, społecznej, zawodowej i ekonomicznej poddano grupę ankietowanych. Każdorazowo wykonano bilans wykorzystania czasu wolnego (urlopowego i sobotnio-niedzielnego), przeanalizowano geograficzne rozmieszczenie wyjazdów, zbadano formy i sezonowość wyjazdów, a także przyczyny nie korzystania z urlopów. Omówiono także organizację wypoczynku weekendowego i urlopowego macierzystych zakładów pracy. W efekcie badań uzyskano obraz preferencji wypoczynkowych różnych grup społecznych, demograficznych i zawodowych mieszkańców Łodzi.

Cztery prace dotyczą wypoczynku mieszkańców osiedli łódzkich, w tym: osiedla im. Stefana Batorego (M i ą z e k - K a j k o w s k a 1988), Starych Chojen (Z m y s ł o w s k a 1994), osiedla Radogoszcz Zachód (S z y m a ń s k a 1995) oraz osiedla „Pojezierska” (M i c h a l a k 1998). W przypadku tego rodzaju prac, po dokonaniu ogólnej charakterystyki geograficzno-historycznej osiedla oraz omówieniu cech społeczno-demograficznych i zawodowych mieszkańców, przystąpiono do badań wybranej, zwykle losowo, grupy osób. Szczegółowej analizie poddano trzy rodzaje wypoczynku rozróżniane ze względu na długość czasu wolnego od pracy zawodowej: wakacyjno-urlopowy, weekendowy oraz wypoczynek codzienny (w mieście). Sporządzano też bilans czasu wolnego i jego wykorzystanie wg form, miejsc, kierunków, długości pobytów, sezonowości i sposobów spędzania czasu. Zaproponowano również model turystyki i wypoczynku badanej grupy społecznej (S z y m a ń s k a 1995).

Jedna praca magisterska została poświęcona wycieczkom organizowanym przez zakłady pracy jako formom wypoczynku mieszkańców Łodzi (P a w l a k 1990). Po omówieniu 160 wybranych do badań łódzkich zakładów pracy, reprezentujących wszystkie działy gospodarki narodowej, przeanalizowano oferty zakładowych świadczeń socjalnych i omówiono organizowane wycieczki (turystyczno-krajoznawcze i grzybobrania), uwzględniając kierunki wyjazdów, czas trwania, formy oraz sezonowość.

Przegląd prac magisterskich dotyczących Łodzi z zakresu szeroko rozumianej turystyki ukazuje rozległość tematyczną, różnorodność podejść i stosowanych metod badawczych przez absolwentów uczelni znajdującej się w mieście powszechnie nie identyfikowanym z funkcją turystyczną. 31 prac poświęconych Łodzi (ok. 18% wszystkich broniących prac magisterskich dotyczących turys-

tyki), często o bardzo wysokim poziomie merytorycznym z dużym ładunkiem faktów potwierdzających teorię, świadczy o możliwościach i szansach, jakie stoją przed tym miastem, a przede wszystkim potwierdza słuszność funkcjonowania przez 16 lat specjalizacji z geografii turystyki w Łodzi.

Dokonując przeglądu tematycznych prac magisterskich dotyczących problematyki szeroko ujętej turystyki na terenie Łodzi, należy zwrócić uwagę, że praktycznie po raz pierwszy w takiej skali i w tak szerokim zakresie zostały przeprowadzone badania naukowe nad turystyką w tym mieście. Istniejące dotychczas informacje o walorach turystycznych Łodzi pochodzą głównie z przewodników turystycznych, które z natury rzeczy mają charakter opracowań kompilacyjnych. Wszystkie omawiane prace magisterskie opierają się natomiast na wynikach konkretnych, empirycznych badań turystycznych, przeprowadzonych przez studentów, co nie tylko wzbogaca naszą wiedzę o tym mieście, ale daje zupełnie nowe spojrzenie na wiele spraw.

Przeprowadzone w pracach magisterskich badania, najogólniej rzecz ujmując, przedstawiły w nowym świetle wiele obiektów i obszarów turystycznych Łodzi, podnosząc nie tylko ich specyfikę czy oryginalność, ale także dostępność dla turystyki oraz ukazując ich rangę w krajowym i międzynarodowym ruchu turystycznym.

Drugi generalny wniosek płynący z tych badań dotyczy pełnego rozeznania w różnych przekrojach terytorialnych (osiedla), jak i społecznych – form, sezonowości i miejsc wypoczynku mieszkańców Łodzi w okresie wakacji i urlopów. Jest to ważny zbiór informacji umożliwiający zrozumienie zachowań turystycznych Łodzian, a także określający poziom warunków życia mieszkańców miasta.

Wreszcie, trzeci generalny wniosek dotyczy samych badań, prowadzonych przez magistrantów na potrzeby ich prac, i łączy się z postrzeganiem Łodzi jako miasta turystycznego zarówno przez przybyszów, jak i mieszkańców. Były to bardzo cenne badania, dające przynajmniej częściową odpowiedź na pytanie, na ile Łódź może już dziś być uznana za miasto turystyczne.

Wymienione trzy grupy wyników uzyskanych w pracach magisterskich przygotowywanych na specjalizacji z geografii turystyki układają się w pewną logiczną całość turystycznego programu badań Łodzi. Dotyczą one bowiem potencjału turystycznego Łodzi i jego użytkowania (funkcji turystycznej), potrzeb wypoczynkowych mieszkańców miasta oraz postrzegania Łodzi jako miasta turystycznego.

PIŚMIENNICTWO

- B i e n i e k J., 1994, *Funkcja turystyczna hoteli łódzkich na przykładzie hoteli Przedsiębiorstwa Turystycznego „Łódź”*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turystyki UŁ.
- B ł a s z c z y k J., 1997, *Łódź jako miejsce organizacji kongresów, konferencji i seminariów naukowych*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turystyki UŁ.

- Burzyk B., 1993, *Turystyczno-wypoczynkowa funkcja Lasu Łągiwnickiego*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Cichońska J., 1995, *Wartość turystyczna ulicy Piotrkowskiej w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Czapliński Z., 1996, *Wybrane ośrodki jeździeckie: Jantar, Stajnia pod Dzwonkami, Łódzki Klub Jeździecki jako tereny turystyki i rekreacji dla mieszkańców Łodzi i okolic*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Deląg M., 1996, *Funkcja turystyczna łódzkiego oddziału PBP „Orbis” Sp. z o.o. i hotelu Grand Orbis s.a. w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Denys-Skupieńska K., 1997, *Funkcja poznawcza wycieczek szkolnych organizowanych przez biuro turystyczne „Panorama”*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Gnatowska A., 1996, *Funkcja wypoczynkowa parku im. A. Mickiewicza w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Gwadera M., 1996, *Turystyka i wypoczynek pracowników LZPB im. Obrońców Pokoju „Uniontex” s.a.*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Kegler D., 1990, *Wypoczynek urlopowy rzemieślników Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Kołodziejczyk M., 1997, *PT „Łódź” Centrum Usług Turystycznych jako organizator turystyki i wypoczynku mieszkańców Łodzi i województwa*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Królak T., 1985, *Funkcja wypoczynkowa Parku Kultury i Wypoczynku w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Lessman P., 1994, *MOSiR „Malinka” jako obszar wypoczynkowy dla mieszkańców Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Lewandowski R., 1993, *Wędkarstwo jako forma turystyki kwalifikowanej mieszkańców aglomeracji łódzkiej*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Matyśiak I., 1996, *Funkcja turystyczno-kulturalna łódzkich pałaców pofabrykanckich*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Miążek-Kajkowska M., 1988, *Struktura przestrzenna i formy wypoczynku urlopowo-wakacyjnego i sobotnio-niedzielnego osiedla im. S. Batorego w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Michalak A., 1998, *Turystyka i wypoczynek mieszkańców osiedla „Pojezierska” w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Niedźwiecka K., 1994, *Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji jako tereny wypoczynku letniego mieszkańców Łodzi na przykładzie Stawów Stefańskiego i Stawów Jana*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Nurczyński P., 1996, *Funkcja kulturalno-wypoczynkowa łódzkich kin*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Pawlak M., 1990, *Wyjazdy wycieczkowe organizowane przez zakłady pracy jako forma wypoczynku mieszkańców*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Rogalski W., 1995, *Weryfikacja zagranicznej oferty turystycznej PT „Grand Tour” w sezonie letnim 1994 r. przez mieszkańców Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Saltańska M., 1991, *Wyjazdy zagraniczne mieszkańców Łodzi w 1990 r. (z wybranych biur podróży)*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Stępczak A., 1997, *Rola i znaczenie łódzkich placówek muzealnych*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Szarko M., 1997, *Wartość turystyczna zespołu fabryczno-rezydencjonalnego Karola Scheiblera „Księży Młyn” w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.
- Szczegielska M., 1989, *Zagospodarowanie czasu wolnego pracowników ZPDz. „Olimpia” w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UL.

- S z y m a ń s k a A., 1995, *Model turystyki i wypoczynku mieszkańców osiedla Radogoszcz Zachód w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UŁ.
- T o m c z y k I., 1997, *Wartość turystyczna dawnego zespołu fabryczno-rezydencjonalnego Izraela Poznańskiego w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UŁ.
- W a l b o r s k a E., 1995, *Turystyka i wypoczynek uczniów XXV Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UŁ.
- W i t k o w s k a K., 1995, *Percepcja przestrzeni turystycznej Łodzi przez jej mieszkańców*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UŁ.
- Z m y s ł o w s k a E., 1994, *Turystyka i wypoczynek mieszkańców osiedla Stare Chojny w Łodzi*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UŁ.
- Ż e b r o w s k a A., 1996, *Obraz turystycznej Łodzi w świetle analizy zawartości treści przewodników*, praca magisterska, Katedra Geografii Miast i Turyzmu UŁ.

Mgr Elżbieta Paradowska
Katedra Geografii Miast i Turyzmu
Uniwersytet Łódzki
al. Kościuszki 21
90-418 Łódź

Wpłynęło:
2 sierpnia 1998 r.

Jerzy Wyrzykowski

SPRAWOZDANIE Z I MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU
NAUKOWEGO pt. „TURYSTYKA I KULTURA
DLA HARMONIJNEGO ROZWOJU” (ATENY, 19–21.05.1998)

LE COMPTE-RENDU DU I. CONGRÈS SCIENTIFIQUE
INTERNATIONAL INTITULÉ: „LE TOURISME ET LA CULTURE
POUR LE DÉVELOPPEMENT HARMONIEUX”,
ATHÈNES, 19–21.05.1998

REPORT FROM THE 1st INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONGRESS
‘TOURISM AND CULTURE FOR HARMONIOUS DEVELOPMENT’
(ATHENS, 19th–21st MAY 1998)

W dniach 19–21 maja 1998 r. w Atenach odbył się Kongres Naukowy poświęcony problematyce turystyki i kultury jako dwubiegunowego systemu służącego harmonijnemu rozwojowi. Kongres był okazją do zaprezentowania dorobku teoretycznego i praktycznego przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych w tym w zakresie i w zamyśle organizatorów – początkiem dalszej mię-